

Rovdyrangrep – en fare for bondens mentale helse?

Forfatter

Øivind Løken, FKT-prosjektet

Sammendrag

Den psykiske belastningen ved å få rovdyrangrep i saueflokken har det ikke vært snakket så mye om. Heldigvis er det en trend, både i landbruket og i samfunnet for øvrig, med mer åpenhet rundt vår psykiske helse og hva som kan gjøres når det butter i mot.

Publisert

2014

Referanse

Sau og Geit nr. 2/2014

Utskriftsdato

31.07.2021 www.fag.nsg.no

Rovdyrangrep – en fare for bondens mentale helse?

Den psykiske belastningen ved å få rovdyrangrep i saueflokken har det ikke vært snakket så mye om. Heldigvis er det en trend, både i landbruket og i samfunnet for øvrig, med mer åpenhet rundt vår psykiske helse og hva som kan gjøres når det buttrer i mot.

Å få rovdyrangrep i saueflokken er en belastning på flere måter. Det medfører merarbeid i form av behov for økt tilsyn for å få kontroll på skadde og døde dyr, rovviltkontakten i SNO må kontaktes og være med ut for å dokumentere skaden, skadefellings-søknader må skrives og dialog med fylkesmann og skadefellingslag må opprettes, etc. Alt ekstraarbeid som følger med er en belastning i seg selv, men det som for mange oppleves som det aller tyngste er den psykiske påkjenningen. Som mennesker reagerer

GodtBondevett

En nettside om psykisk helse i landbruket

En nettside om psykisk helse i landbruket

Fra nettsiden godtbondevett.no

vi alle forskjellig, men når man plutselig står oppe i et ulveangrep med mange titalls drept og skadde dyr er de færreste uberørt. Uansett om man har et godt nettverk rundt seg i form av familie, yrkesbrødre, beitelag eller andre som man kan snakke med og ha som støtte i slike situasjoner, så er det

viktig at man tar slike belastninger på alvor. Vi har alle en psykisk helse og den er minst like viktig som den fysiske helsen for at hver og en av oss skal ha det bra. Ifølge Rådet for psykisk helse vil halvparten av oss oppleve at den psykiske helsa utfordres og 1 av 5 opplever psykiske lidelser i løpet av livet. Definisjonen på psykisk lidelse er når symptombelastningen blir så stor at det kan stilles en diagnose. Heldigvis har det blitt mer fokus og åpenhet rundt dette temaet og det gjelder også landbruket. I 2013 ble nettsiden www.godtbondevett.no lansert. Dette er et samarbeid mellom Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Landbrukets HMS-tjeneste og er en nettside om psykisk helse i landbruket. Her kan man lese om hvilke grep som kan gjøre en forskjell i hverdagen. Hva gjør jeg dersom jeg kjenner noen som sliter? Hvilke ressurser finnes i hjelpeapparatet? På siden ligger også en rekke videoer med intervjuer av bønder som har erfaringer med hvilke signaler som kan komme når den psykiske helsen skranter og det er mange gode råd for å komme seg på fote igjen.

SPENMAX – de grønne styrkedråpene jurbetennelse eller andre problemer?

For gris, sau og melkekyr

Tlf. 37 04 49 44/ 930 50 175.
Se ellers på: www.spenmax.no og
www.urtemax.no

- Tar de fleste betennelsesproblemer.
- Ca. kr 100,- pr. behandling.
- Mange fornøyde brukere i norsk landbruk.
- 20 års forskning.
- 100% naturprodukt.

1 fl. kun kr 750,- eks mva/frakt
(nok til 8-10 behandlinger).
Kjøp 2 fl. og få en gratis!

Spemmax
– de foredlede
dråper for dyr og
mennesker fra
naturens eget
spisskammer.

Møteserie om psykisk helse i 2014

I forlengelsen av dette arbeidet planlegges det i 2014 en møteserie om psykisk helse i landbruket i regi av de tre nevnte organisasjoner og instanser. Møteserien som har blitt kalt «Bonde i med- og motgang» skal formidle infomateriell om bl.a.; godt bondevett, øke kunnskapen i bondens nettverk og jobbe for gode rutiner i organisasjonene. Bakgrunnen for at det nå settes særlig fokus på psykisk helse i landbruket, er blant annet at flere dyretragedier har vist at bonden samtidig har hatt psykiske utfordringer. Når det gjelder dyretragediene så kan det være en utfordring å fange opp disse før det er for sent og den totale krisa er et faktum. Rovdyrangrep på beitedyr er slik sett mer fremme i lyset og kanskje mer kjent for flere enn bonden selv, enn problemer i driftsformer hvor dyra står i fjøset hele året. Uavhengig av driftsform er det viktig å jobbe for å senke terskelen for at folk ber om hjelp når de merker at de ikke lenger er i stand til å følge opp dyreholdet som man bør – uansett årsak. Dersom det i slike tilfeller vil bli lettere å be om hjelp eller at man blir oppfordret til å søke hjelp, vil dette, i tillegg til å være et viktig bidrag for å hindre dyretragedier, også være positivt for den mentale helsen til bonden.

Når det er sagt skal vi være forsiktige med å generalisere og å sette likhetstegn mellom psykisk slitasje og alle tilfeller av manglende ivaretagelse av dyra i et dyrehold. Det er dyrehold som drives på en dyrevelferdsmessig sub-optimal måte, uten at dette nødvendigvis skyldes psykiske utfordringer hos dyreholder eller andre forhold som bonden rår over. Rovvilt i beiteområdene er et godt eksempel på forhold som er utenfor saueeiers kontroll. Og selvsagt er det mange bønder som har stått i situasjoner som har vært tøffe psykisk uten at det går utover hverken dyreholdet eller helsen på lengre sikt. Likevel er det viktig å senke terskelen både for å snakke om temaet og for å be om hjelp, slik at man kan fange opp de som har behov for en håndsrekning eller noen å prate med. Man skal vite at det finnes et hjelpeapparat og vi har i tillegg alle et ansvar for vår felles helse – både i landbruket og samfunnet ellers.

Av Øivind Løken
FKT-prosjektet

Innredning, lettgrinder og sorteringsutstyr

Du får det som du vil!

Norum «Islandshekk», innredning med oppdelt / langsående eteåpning. «Gullsøya» rør- og nettinggrinder i mange varianter som er lettvindt i lamminga, sortering og kraftfordeling.

Selges også hos: Ål Kjøpelag, 3570 Ål. Tlf. 32 08 10 86.
Geir Engebretsen 3534, Sokna. Tlf. 95 27 92 08.

Vi leverer: Strekkmetall, løst / på ramme

- Premium plastrister • Glas og dører (tre og pvc)
- Plastplater, våtromsplater, epoxybelegg etc.
- Thoro mørtelprodukter for rep. • Ventilasjonsutstyr
- Drikkeutstyr, «blårør» og kobl.deler

midthaug

Strekkmetall til sau
- fra Norges eneste
produsent

Grobakken Landmek A/S Knut Bergene

2943 Rogne - Tlf. 47 04 70 70 - e-post: knut@groland.no
Heimeside: www.groland.no

Ren norsk merinoull med naturlig lanolin
— til filting og garn, til strikk og vev

Leine Merino

ULLA SOM GIR DEN GODE VARMEN

www.leinemerino.no, anders@leinemerino.no, 977 15 081